

כל הזכויות שמורות

קריאה גלויה ראשונה לכיגוריון לבצע הפיכה מזוינת במדינה תושמע בימים הקרובים. המשמיע: המשורר בעל הנסיות הפאסיסטיות, אורי צבי גרינבך, הידוע כאחד ממקורביו של ביג'י אשר יפרסם מאמר ובו פנייה אל צעירי בןגוריון לשים קץ למצב הנוכחי, לתפוס את השלטון בכוח, לפזר את הכנסת ולהכריז על משטר צבאי.

אחד הראשים הראשונים שיתגלגלו, אם יבצע בןגוריון: ראשו של היועץ המשפטי לממשלה, גרעון האוזנר. אחרי שהאוזנר ניסה תחילה להתאים את עצמו לדרשות ביג'י בפרשה, עורר את זעמו של בןגוריון כאשר גבר את עדותו של מזכירת הקצין הבכיר (שהיתה לאחר מכן מזכירת פרט). בןגוריון רואה בעדות זו נקודת-מפנה בהתפתחות הפרשה לרעתו, גמר אומר לחסל את האוזנר בהקדם האפשרי.

צפה לפעולה נמרצת אך חשאית של שופטי בתי-המשפט המחוזיים והשלום נגד כל נסיון לחוקק חוק שיאפשר כינון בתי-משפט מיוחדים. האמתלה לנסיון ממשלתי זה באה בפרשת אייכמן, מכיוון שהממשלה אינה רוצה כי משפט אייכמן יובא בפני נשיא בית-המשפט המחוזי בירושלים, בנימין הלוי, שהוא המוסמך לכך כחוק. טענת הממשלה: הלוי הביע דעות על פרשת אייכמן בשעה שכיהן במשפט גרינוולד-קאסטנר, פסול לשפוט בעניין זה. (אותו כלל חז גם על השופט העליון חיים כהן, שהיה התובע במשפט קסטנר.) לפי החוק הקיים, קובע הנשיא של בית-המשפט המחוזי מי השופטים שידונו בכל משפט מסויים בבית-המשפט שלו.

רמדיה

(המחץ מעמוד 8)

— מתחיסים אליהם כאל שאר המוסלמים. חייל דרוזי כשותרר סובל מאבטלה ומתוסר שיכון.

אחיו של השליח. שידור זה היכה גלים בין חוגי הדרוזים הצעירים שגותרו בארץ. השבוע פשטה, תחילה מפה לאוזן ואתרכך בקול רם, שמועה שהדחימה רבים: ודאם אל קאסם (27), אחיו של כמאל אל-קאסם, דרוזי שנשלח בזמנו לחוף-לארץ מי טעם משרד החוץ, לערוך מסע-הסברה פרוי-ישראל, נמלט אף הוא מן הארץ.

עדאם הלך. עד לכריחתו הפיתאומית, בדרך כי אחיו, עסקן מפא"י מושבע, שהביא מע" בר לים מכונית אשר הוצאותיה והמכס שלה שולמו, לדברי בני כפרה, עלידי השלטונות. עדאם סיים את חוק לימודיו באוניברסיטה העברית, וזה בתואר עורך-דין, צורף ללי" כת התובע הכללי. בתחילה עבד כתובע בנצרת, הועבר לאחר מכן, לפי בקשתו שלו, לחדרה.

בשבוע שעבר לא הופיע הצעיר בבית המשפט. הוא חצה את הגבול לעזה, בהש-

החלטות בצל פרישה. השבוע, ש עות ספורות לפני תום הקונגרס, נשארה עדיין העוגה בלתי-מחולקת. לא היה ברור כלל ועיקר כיצד יאכלו אותה ורוו הלפרין טרם ויתרה על משרתה, לטובת גיומן גולד-שטיין. המליאה התכנסה להצבעות על הצ"ע-ההחלטה של הוועדות בצל איום פריש-תו של גולדמן.

השינוי היחיד: הצירים כבר לא פיהקו ולא נרדמו כבימים הראשונים של הקונגרס. מדי פעם בפעם קפצו על רגליהם, הצליפו ביריביהם בקריאות ביניים: הרב שובוב, צ"כ מארצות-הברית אל ספסלי מפא"י: "אתם שולטים פה, ורוצים שלוש גם סם!" אברהם ("אברשה") ארסט, אחה"ע אל גרעון פט (צ"כ): "מדוע ירדת מהארץ?" פט אל ארסט: "רציתי להפגש עם בנך בניו-יורק!" רגעייהמתח היו מועטים. רוב הצעות ההחלטה, דוגמת "הקונגרס מכיר בקרן הק" יימת ובקרן היסודי-המגבית המאוחדת לישראל, יסודות חשובים לחינוכו של הרוז הצעיר להכרה ציונית" מתקבלות פה אחד.

האחירה התחממה שוב כאשר ניסתה מפא"י להגניב להצבעה במליאה הצעות החלטה אשר לא עברו דרך הוועדות. רוו הלפרין בכובעה מספר 13 (את מספרי 14 ו-15 השאירה לשתי הישיבות האחרונות) קמה ממקומה, פנתה אל נשי הדסה: "קום אנד גו!"

עשרות הגרלס, ובראשן רוו הלפרין, עזבו בצורה הפגנתית את האולם. שרת נעל את הישיבה. "השעה מאוחרת. מחר יום הנעילה, עולים לקבר הרצל. צריך לנחם." אמר אחד הצירים.

באולם נשאר רק הונא.

השליח מאלג'יר

בין צירי הקונגרס הציוני, בלט במיוחד גבר בשנות ה-50 של חייו, מזוקן והודור פנים. היה זה השליח הציוני מאלג'יר, אחד מרבני הקהילה-היהודית הגדולה של אל-ג'יריה (150 אלף נפש) הדוגל בכך ש"יהיה שלום בין הצרפתים, היהודים והיש" מעאלים."

לרב השליח ניגש עתונאי ישראלי. "האם אדוני מייצג את הד"לים בקונגרס?" "לא, אדוני," ענה הרב.

"אולי סיעה דתית-דתית?" "לא, אדוני," חזר השליח על תשובתו. "אני מייצג את המפלגה הפרוגרסיבית." "דחקא את הפרוגרסיבים? איש דתי כמך?"

"אדוני, אני לא יודע על המפלגות שלכם. מאלג'יריה באנו ששה נציגים, כולם בלתי-מפלגתיים. כאן חילקו אותנו למפלגות, לפי מיכסות. כך הפכו אותי לפרוגרסיבי, איש אחר למפא"י וכן הלאה — מכלי שדוע, בעצם, מה זה."

הקלאות

נגד וההחרמות

הצעת-החוק לריכוז קרקעות הצליחה ב" מים אלה, לאחד את מרבית החקלאים הערביים הזעירים, המפולגים בינם לבין עצמם. כפי שהתבטא אחד מהם: "זו הפעם הראשונה הצליח משהו להביא לאיחוד כל הכוחות שבישוב הערבי." האיש שהצליח בכך, לא היה גאה במלאכתו. מטרותיו היו שונות לגמרי. שמו: משה דיין, שר החקל-אות.

ההתנגדות לחוק לאיחוד קרקעות היתה כה כללית שהצעת-החוק גונתה לא רק על-ידי איגוד הסטודנטים הערביים, מרבית בני השכבות המשכילות בגליל המערבי, ובמ" שולש — אלא אף על-ידי חברי המועצות המקומיות של הכפרים הערביים, שמרבית חבריהם נמנים עם גרורות-מפא"י בסקטור הערבי.

אגודת החקלאים מבני המיעוטים אף קר" אה לקיום אסיפות-מאחה עממיות, שיתקיימו בגליל המערבי, בנצרת ובמשולש. אנשי המשטרה והשב"י יצאו מכליהם, למראה מ" אות כפריים ערביים הזורמים לעבר אולם קולנוע בוסתן שבועי. כי היו ביניהם לא רק אנשי אופוזיציה ותיקים אלא אף רבים שתמכו, עד לפני שבוע, באנשי המימשל הצבאי ובמזכירי ההסתדרות המקומיים.

חבלה במקום הספרה. בראותם את מידת-ההשתתפות ההמונית, פנו אנשי מפא"י לחשמלאי היחיד במקום, שיכנעו אותו כי אסור לו להתקין את הרמקול שעל הבמה,

אירו מאחוריו חובות הנאמדים בכמה מאות לירות.

ציונות

הפיזית והעוגה

כ"ה הגרות לא בערו זמן רב על עוגת הקונגרס הציוני. רק גזמו נאומי-הברכה החגיגיים הארוכים וכבר הוצאה העוגה מן האולם המפואר של בנייני האומה הירושלמיים. אל משרדיהם הבלתי-מגורים — שם החלו הסיעות חותכות אותה נתחמים-נתחים. משהתברר כי העוגה קטנה מדי לתיאבון המתפללים עליה הותלט, כי יחלק אותה נשיא ההסתדרות הציונית, נחום גולדמן, בכבודו ובעצמו.

פסק גולדמן: "אם לא תקבלו את דעתי, אפרוש לשדה-בוקר שבאריונה!" שאלת חלוקת העוגה לא היתה השאלה היחידה שעמדה על סדר יומו של הקונגרס הציוני. בו בזמן שגולדמן מדד אותה מכל צד ועבר, געשו שמונה ועדות, ניסו לקבוע כיצד יצטרכו לאכול אותה במשך ארבע השנים הבאות ומה גורל הנתחים שיקבלו ממנה. כי מפא"י איימה הפעם להגיש להג" הלה הציונית עוגה מצומצמת, להעביר הר" בה מסמכויות ושטחי הפעולה של הסוכנות לידי הממשלה.

שאלה חשובה לא פחות: האם תסכים רוו הלפרין, מנהיג נשי הדסה בארצות-הברית, לוותר על משרתה כיושבת-ראש הסוכנות בניו-יורק לטובת יריבה, עמנואל גיומן — תנאי לפיו היה גיומן מסכים למינוי ישראל גולשטיין למשרת יושבת-ראש הסוכנות בירר" שלים?

מגמת הממשלה היא לחוקק חוק שיאפשר להקים בתי-משפט מיוחדים "לפשעים המורבים" — ושמינויים אלה ייעשו על-ידי נשיא בית המשפט העליון. הסכנה הכפולה: האפשרות ששופטים יועברו מתפקדיהם אם לא יהיו מקובלים על השלטון, וכן כי גורמים פוליטיים יוכלו להעביר משפטים מיוחדים, למשל נגד אויבי המשטר, בפני שופטים שייבחרו על-ידם,

במקום השופטים המוסמכים לכך על פי החוק הקיים. דרישת השופטים המתנגדים: לחוקק חוק להקמת בתי משפט מיוחדים רק למשפטים על-פי החוק לעשיית דין ב" נאצים. בעניין זה כבר פנו השופטים לחברי-כנסת מסוימים ולאנשי ציבור.

תושמע דרישה נמרצת להפסיק את ביצוע מפעל הירדן עד לבדיקה כללית חדשה של כל החישובים שהוא מבוסס עליהם. טפקות חמורים התעוררו אחרי פירסום טענותיו של ראש מחלקת המחקר של חברת מקורות, שטען כי חלה טעות חמורה בפירונוו נתוני המדידה של מי הירדן בארבעים השנים האחרונות, וכי למעשה קטנה כמות המים בירדן בהרבה מזו שנלקחה בחשבון. אם יתאמתו טענות אלה, יתכן כי בכלל לא כדאי לבצע את הטיית מי הירדן ואת העברתם לנגב, כפי שתוכננו לפני חמש שנים. המצדדים בדעתו של המומחה טוענים כי הוא ניבא מראש גם את כמות המים האמיתית בירקון, בניגוד למומחים האחרים, שהערכתם היתה הרבה יותר גדולה.

לא מן הנמנע שבקרוב תוכל לחזות בהצגות תיאטרון וכמופעי בידור בתל-אביב בלילות שבת, בדיוק כמו בחיפה. אנשי הרבנות והמפלגות הדתיות עושים אומנם הכל כדי לשמור על הסטאטוס-קוו. אולם צעד ראשון לפריצת המצב הקיים נעשה לאחרונה על-ידי תיאטרון של פיסר פריי, שהחל להציג בלילות שבת באולם מוגרבי, למרות איומי הדתיים. וכיסוי מודעות התיאטרון על הלוחות העירוניים בתור עונש.

השנה לא תקיים עולאידע רבתי בתל-אביב. העיריה תסתפק בעולאידע לנוער, תגייס את עיקר תקציביה בשטח זה לקראת עריכת עולאידע-לילה ענקית בפורים 1962. במועד זה יפתח יריד-המזרח הבינלאומי בתל-אביב. העולאידע תשמש אז אטרקציה גדולה לתיירים. מומחים ישראלים אף ילמדו משיטות ארצות אחרות, ביניהן אף מאירגון קארניבאל ריודה-ז'אירו המפורסם.